HEMMELIG

(AGO)

M Ø T E

i

den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite

mandag den 24. april 1978 kl. 13.00.

Sjøfarts- og fiskerikomiteens medlemmer var innkalt til møtet.

Møtet ble ledet av nestformannen, Lars Korvald.

Til stede var:

Fra utenriks- og konstitusjonskomiteen: Trygve Bratteli, Johan J. Jakobsen, Per Karstensen, Lars Korvald, Margit Tøsdal, Kåre Willoch, Kjell Magne Bondevik, Valter Gabrielsen, Asbjørn Haugstvedt, Per A. Utsi, Tor Oftedal (for Lien), Ingvar Bakken (for Liv Aasen), Asbjørn Sjøthun (for Steen), Torstein Tynning (for Stray), Thor Knudsen (for Thyness), Jo Benkow (for Hysing-Dahl), Gunvor Schnitler (for Langslet) og Sverre L. Mo (for Aano).

Fra sjøfarts- og fiskerikomiteen: Alf Bjørnø, Mary Eide, Aslaug Fredriksen, Gudmund Grytøyr, Karl Klevstad og Thor Listau.

Av Regjeringens medlemmer var til stede:

Statsminister Odvar Nordli, utenriksminister Knut Frydenlund, statsråd Eivind Bolle og statsråd Jens Evensen.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til møtet:

Fra Forsvarsdepartementet: Statssekretær Johan Jørgen Holst. Fra Utenriksdepartementet: Ministerråd Olav Bucher-Johannessen og byråsjef Fostervoll. Fra Fiskeridepartementet: Ekspedisjonssjef Gundersen.

Videre var til stede komiteens fungerende sekretær, konsulent Odd Lindbæck.

Dagsorden:

Regjeringen orienterer om fiskevernsonen rundt Svalbard.

(AGO) Saken på dagsordenen:

Regjeringen orienterer om fiskevernsonen rundt Svalbard.

FUNG. FORMANN: Jeg gir ordet til statsråd Evensen.

STATSRÅD JENS EVENSEN: Fiskeriminister Bolle vil redegjøre for de spesielle tiltak Regjeringen nå mener å måtte iverksette når det gjelder fiskevern i fiskevernsonen rundt Svalbard. Jeg skal først kort redegjøre for den folkerettslige bakgrunn og for de konsultasjonsrunder som har vært gjennomført.

Fiskevernsonen rundt Svalbard ble opprettet ved kgl. resolusjon av 3. juni 1977, og det ble gjort i medhold av loven av 17. desember 1976 om Norges økonomiske sone. Det var sterke saklige grunner som lå bak utferdigelsen av denne kgl. resolusjon, bl.a. behovet for vern av oppvekstområdene for ungfisk og andre tiltak. Regjeringen fant det hensiktsmessig i første omgang å opprette en ikke-diskriminerende fiskevernsone i områdene rundt Svalbard for ikke på det nåværende tidspunkt å sette på spissen forholdet til Svalbardtraktatens parter, men vi hevder prinsipielt vår rett til å etablere en 200 mils økonomisk sone i disse områdene, eventuelt med fortrinnsrett for norske fiskere.

Opprettelsen av denne fiskevernsonen utløste likevel reaksjoner fra en god del land som har fiskeriinteresser i området. Generelt kan det sies at de vestlige lands reaksjoner var forsiktig utformet. De gav i første rekke uttrykk for reservasjoner med sikte på å ivareta de interesser disse land mener å ha i henhold til Svalbardtraktaten. Reaksjonene fra de østeuropeiske land og Sovjetunionen var betydelig kraftigere. De synes i noen grad å være samordnet, og må betegnes som diplomatiske protester.

De reaksjoner som framkom, var av en slik art at Regjeringen fant ikke umiddelbart å ville iverksette de konkrete reguleringstiltak som bebudes i den kgl. resolusjon av 3. juni 1977, med unntak av rapporteringsplikten, som ble gjort gjeldende allerede for fiskesesongen 1977. Utenlandsk fiske i Svalbard-sonen ble i fjor søkt regulert ved å gjøre fiske i Norges fastlandssone avhengig av at fisket i Svalbard-sonen ikke ble opptrappet i forhold til tidligere års fiske. Erfaringene i løpet av 1977 viste at disse tiltak i seg selv ikke var tilstrekkelige til å forhindre en til dels kraftig økning av det uten-

(AGO) landske fisket. I lys av denne situasjon besluttet Regjeringen at havrettsministeren skulle føre konsultasjoner med myndighetene i de land som er mest berørt - i hovedstedene Bonn, Brussel, London, Paris, Moskva samt Washington - med sikte på å vinne forståelse for nødvendigheten av ytterligere reguleringstiltak i Svalbard-sonen.

I tidsrommet 31. januar - 3. februar ble det avlagt besøk i Bonn, Brussel, London og Paris. Washington besøkte jeg 17. februar og Moskva 13. - 16. mars.

I redegjørelsene som ble gitt i de vestlige hovedsteder, ble behovet for beskyttelse av fiskebestandene og særlig behovet for å beskytte oppvekstområdene for ungfisk understreket. Det ble redegjort for de tiltak Regjeringen tar sikte på å innføre, for det første NEAFCs maskeviddebestemmelser og bestemmelser om minstemål for fisk inntatt i nasjonal lovgivning, for det andre beskyttelsessoner rundt ungfiskområdene ved Bjørnøya og langs kysten vest for Spitsbergen og for det tredje effektivisering av rapportplikten. Det ble understreket at disse tiltakene ville være av en ikke-diskriminerende karakter, og at de ville bli håndhevet av norske myndigheter overfor alle fiskefartøyer fra de land som fisker i sonen, inklusiv norske fiskefartøyer.

Hva angår den geografiske avgrensning av fiskevernsonen, ble det påpekt at den i prinsippet er en 200 mils sone som er avgrenset av midtlinjen i forhold til annen stat om avstanden sammenlagt mellom de to land - mellom Svalbard og den annen stat - er mindre enn 400 mil, dersom ikke annet er bestemt ved avtale. Det ble redegjort i noen detalj for de avgrensningsproblemer en står overfor i forholdet til Sovjetunionen i områdene nord for fastlandssonen og mellom fiskevernsonen og den sovjetiske fiskerisone ved Novaja Semlja og Frans Josefs land. Når det gjaldt havområder som ligger mer enn 200 mil så vel fra Svalbard som fra Sovjetunionens kyst, dvs. området mellom Svalbard og Novaja Semlja, ble det vist til at dette området i dag er fritt hav, idet begge land har begrenset sine erklærte soner til 200 mil, slik at det er en liten triangel i midten med fritt hav. Det ble videre pekt på at vernesonen i sør avgrenses av ytter-grensen for fastlandssonen i det området der norsk økonomisk sone og Svalbards fiskevernsone støter mot hverandre.

Følgende oppsummering av konsultasjonene i de vestlige hovedsteder synes berettiget:

De rettslige forbehold som er tatt fra disse lands side, omfatter ikke vår rett til å opprette en fiskevernsone rundt Svalbard.

GO) Det ble vist forståelse for nødvendigheten av de konkrete fiskereguleringstiltak som planlegges gjennomført. Diskusjonene var hele tiden preget av forsiktighet og forståelse for at Norge her stod overfor problemer av forskjellig karakter.

Forutsetningen for at de ulike rettsoppfatninger som fortsatt eksisterer, ikke skal hindre effektive reguleringstiltak, er at tiltakene er ikke-diskriminerende og således forenlige med de rettigheter disse landene påberoper seg i henhold til Svalbardtraktaten. Under diskusjonene, særlig i Bonn, ble det imidlertid gitt uttrykk for at nasjonale kvotefastsettelser ikke nødvendigvis vil bryte med ikke-diskrimineringsprinsippet. Likeledes ble det i Bonn og også i London gitt uttrykk for synspunkter som gir grunn til å tro at disse land vil vise forståelse for nødvendigheten av å nekte land som ikke tidligere har fisket i Svalbard-området, adgang til fiskevernsonen selv om disse land står tilsluttet Svalbardtraktaten. Det ble understreket at Svalbardtraktatens bestemmelser om ikke-diskriminering i en slik sammenheng måtte fortolkes på en fornuftig og realistisk måte.

Det ble fra norsk side gjort klart at eventuelle nye reguleringstiltak først vil bli iverksatt etter forutgående konsultasjoner med de mest berørte parter.

Hva angår den amerikanske reaksjonen, ble det gitt uttrykk for støtte til det norske opplegg til tiltak for vern av fiskebestandene, samtidig som det ble minnet om det forsiktige forbehold som også USA har tatt hva angår sonens rettslige status. På amerikansk side la en særlig vekt på at Norge i denne sak har benyttet en pragmatisk tilnærming som reflekterer den interesse alle bør ha i å bevare fiskebestandene, uten at ulike rettsposisjoner blir berørt. Det ble fra amerikansk side også påpekt at USA ikke har konkrete fiskeriinteresser i området, men at situasjonen i de nordlige havområder har strategiske sider som er gjenstand for grundige og løpende vurderinger på amerikansk hold. I denne forbindelse ble det gitt uttrykk for ønske om at man må unngå å komme i en situasjon hvor Sovjetunionen kommer i en særstilling i dette spørsmål i forhold til andre berørte land.

Drøftelsene i Moskva var av en noe annen karakter enn de samtaler som ble ført i de vestlige hovedsteder. Sovjetunionen er den annen kyststat i Barentshavet, og fiskebestandene i området er stort sett fellesbestander, med de konsekvenser dette har for effektive bevaringstiltak. Norge og Sovjetunionen har derfor i fellesskap, bl.a. i henhold til det nye havrettsregimet, forvaltningsansvaret for fiskebestandene i området.

Det norske opplegg for samtalene i Moskva fulgte i hovedtrekkene samme mønster som ble benyttet under sam-

(AGO) talene i de vestlige hovedsteder. Det ble presisert at dette var konsultasjoner og ikke forhandlinger, at den norske fiskevernsone rundt Svalbard ble opprettet ved kgl. resolusjon av 3. juni 1977, og at sonen rettslig sett var et faktum.

Nødvendigheten av effektive bevaringstiltak i området ble sterkt presisert. Jeg redegjorde videre for de tiltak som den norske regjering fant uomgjengelig nødvendige. Når det gjaldt tidspunktene for innføringen av de forskjellige tiltak, ble det fra norsk side understreket at det ville være av vesentlig betydning at ungfisksonene ble innført så tidlig som mulig, og at en på norsk side tok sikte på 1. mai eller noe senere som tidspunkt for gjennomføringen av disse tiltak.

Innføringen av NEAFCs maskeviddebestemmelser og bestemmelsene om minstemål for fisk var også tiltak det hastet med. Vi nevnte her datoen 1. juli for innføring av slike tiltak. Videre ble nødvendigheten av en effektiv rapportering i området sterkt presisert. Det ble påpekt at alle nasjoner som fisket i området, oppfylte den rapporteringsplikt vi hadde innført i medhold av den kgl. resolusjon av 3. juni, bortsett fra Sovjetunionen, som var det eneste unntak.

Fra sovjetisk side ble det understreket at Norge og Sovjetunionen i egenskap av kyststater i området hadde ansvaret for en rasjonell forvaltning av fiskebestandene, basert på vitenskapelige kriterier. Norge og Sovjetunionen kan i fellesskap innføre tiltak for regulering av fisket i hele Barentshavet, het det. Den myndighet som kyststatene her har, gjaldt etter sovjetisk oppfatning også forholdet til tredjeland. Det ble videre understreket at en på sovjetisk side opprettholdt sitt prinsipielle syn på det rettslige grunnlag for fiskevernsonen, som det tidligere er gitt uttrykk for. Den sovjetiske rettsoppfatning ble noe presisert under samtalene, men den er fortsatt uklar. Det syntes å fremgå av fiskeriminister Isjkovs uttalelser at han ikke utelukket at Norge kan gjennomføre tiltak i tråd med Svalbardtraktatens bestemmelser, dersom dette ikke skaper avgrensningsproblemer i forhold til andre land i området. Det syntes imidlertid å fremgå at en på sovjetisk side betraktet det slik at de koordinater som i Svalbardtraktaten er angitt for yttergrensene for Svalbard-sonen, skulle angi yttergrensene også for de havområder hvor norske reguleringstiltak kan gjennomføres, altså at Svalbard-kassen i prinsippet også skulle representere yttergrensene for våre reguleringstiltak.

Fra norsk side ble det i denne forbindelse vist til at denne oppfatning ikke er i samsvar med Svalbardtraktatens ordlyd. Vi fremholdt at artikkel 1 beskriver det området innenfor hvilket øyer, holmer og skjær etter Svalbardtraktatens bestemmelser skal høre under norsk

(AGO) suverenitet. Å hevde at disse koordinater også skal angi den ytre grense for eventuelle fiskeriregulerings-tiltak, vil være å åpne for ukontrollert fiske i store deler av Barentshavet som blir liggende utenfor fastlands-sonene og utenfor Svalbard-kassen. Et slikt standpunkt var etter norsk oppfatning betenkelig så vel for norske som for sovjetiske fiskeriinteresser. Fra sovjetisk side ble det i denne forbindelse presisert at selv om det sovjetiske prinsipielle standpunkt til fiskevernsonen var uendret, behøvde ikke dette å medføre at vi ikke kunne finne løsninger på enkelte konkrete tiltak. Under forutsetning av at de foreslåtte tiltak bygget på viten-skapelige data, erkjente en på sovjetisk side behovet for iverksettelse av beskyttelsestiltak. De kom etter det ikke tilbake til dette synspunktet om Svalbard-kassen.

Partene ble enige om å utarbeide et kommuniké fra samtalene i Moskva. Dette kommunikéet er offentlig-gjort, og det er også utdelt til komiteens medlemmer. Kommunikéets innhold og form avspeiler det forhold at Sovjetunionen på den ene side ikke er villig til uttrykke-lig å anerkjenne Norges rett til å opprette en fiskevern-sone, samtidig som de synes å ville akseptere norske bevaringstiltak innen sonen. Den sovjetiske motvilje mot å definere yttergrensene for sonen, ikke minst i relasjon til en grensedragning i øst mot sovjetisk farvann, spilte også inn under utformingen av kommunikéet. På tross av dette gir kommunikéet etter Regjeringens mening betyde-lige holdepunkter for våre bestrebelser på en effektiv fiskeribevaring i fiskevernsonen rundt Svalbard.

Det vanskeligste spørsmål i forbindelse med så vel rapporteringsplikten som innføringen av NEAFC-reglene, er håndhevelsesspørsmålet.

Håndhevelse reiser umiddelbart et spørsmål om geografisk område og avgrensningen av dette området mot annet land. Håndhevelsesspørsmålet blir derfor et prinsipielt nøkkelproblem. Det berører direkte de uav-klarte spørsmål vis-à-vis Sovjetunionen om Norges prin-sipielle rett til å opprette en 200 mils fiskevernsone rundt hele Svalbard. Håndhevelsesspørsmålet berører også spørsmålet om avgrensningen av denne sone østover, dvs. de motstridende syn som gjør seg gjeldende vedrørende midtlinje, sektorlinje og Svalbard-kassen.

Fra norsk side må en som utgangspunkt utvise atskillig smidighet når det gjelder håndhevelsen. I en overgangsperiode bør en formodentlig begrense hånd-hevelsen av de fastsatte reguleringstiltak til inspeksjon fulgt av skriftlig advarsel i tilfeller der overtredelse konstateres, og dessuten hva de forbudte fiskeområdene angår, utvisning fra disse områder i tilfelle det finnes ulovlig fiske der. Videre bør selv ikke denne "lempelige

(AGO) håndhevelse" gjøres gjeldende i den del av fiskevernsonen der delelinjeforhandlingene mellom Norge og Sovjetunionen vil være avgjørende for hvor grensen skal gå mellom sovjetisk fiskerijurisdiksjonsområde og norsk fiskevernsone. Foreløpig bør derfor håndhevelsen i øst foretas i de områder der avstanden mellom sovjetisk og norsk grense er større enn 400 nautiske mil. I praksis bør man altså utvise stor forsiktighet i området mellom sektorlinjen og midtlinjen i farvannet mellom Svalbard og Frans Josefs land der det er mindre enn 400 mil mellom de to kyster. Lenger sør, der avgrensningsproblemene ikke oppstår fordi avstanden mellom Svalbard og Novaja Semlja er mer enn 400 mil, må vi kunne gå helt ut til 200-milsgrensen med den foran skisserte lempelige håndhevelse. Vi kan selvsagt risikere at Sovjetunionen vil motsette seg norsk jurisdiksjonsutøvelse i områdene øst for sektorlinjen. Vi bør likevel foreta håndhevelse i form av inspeksjon og skriftlig advarsel i disse områder. Å unnta disse områdene fra norsk håndhevelse vil kunne få prejudiserende virkning både for Norges forhandlingsposisjon i delelinjesaken og for Norges framtidige muligheter til generelt å gjøre seg gjeldende i de aktuelle områder. Det synes derfor bedre å legge seg på en håndhevelsesprofil som ovenfor nevnt i sonen som helhet, enn å etablere en egen håndhevelsesstatus for en bestemt del av sonen. Hertil kommer at fiskeriintensiteten i de østlige områder det her gjelder, er så liten at det i praksis sannsynligvis bare vil være nødvendig med stikkprøver fra tid til annen, muligens begrenset til den såkalte sentralbanken.

Selv om håndhevelsesspørsmålet fremdeles er beheftet med atskillig usikkerhet, kan utgangspunktet for vurderingene tas i det forhold at Sovjetunionen for første gang var villig til å gå inn på drøftelser om konkrete fiskerireguleringstiltak. Tidligere under drøftelsene i den blandede norsk-sovjetiske fiskerikommisjon både høsten 1977 og januar 1978 var det ikke mulig å få i stand en dialog med den sovjetiske delegasjon om disse spørsmål.

Denne endrede holdning kan tolkes som et uttrykk for at Sovjetunionen i praksis vil etterleve norsk regulering og håndhevelse. I denne forbindelse er det interessant å notere at utgangspunktet for samtalene var det norske forslag til reguleringstiltak, basert på kgl. resolusjon av 3. juni 1977, og at rammen for samtalene således kan sies å ha vært en stilltiende forståelse av at tiltakene ville bli iverksatt og håndhevet av Norge i kraft av norsk lovgivning. Noen sikker garanti for dette har vi selvsagt ikke. Men jeg tror det er en rimelig konklusjon å trekke.

Håndhevelsesspørsmålet kan imidlertid stille seg noe forskjellig for de forskjellige tiltak. Enklest er

(AGO) formodentlig håndhevelse i forbudssonene langs kysten av Vest-Spitsbergen og rundt Bjørnøya. Sovjetunionen vil trolig akseptere etableringen av disse vernesonene, og erfaringene kan tilsi at sovjetiske fiskefartøy vil følge de bestemmelser som gjelder, jfr. erfaringene fra de trålfrie soner. Når det gjelder innføringen av NEAFC-reglene om maskevidde og minstemål for fisk i norsk lovgivning for fiskevernsonen, kan imidlertid alvorligere håndhevelsesvansker melde seg. Det samme kan sies når det gjelder håndhevelsen av rapportplikten.

Særlig når det gjelder dette siste spørsmålet, rapporteringsplikten, bør det norske utgangspunkt være selvsagt. Rapporteringsplikt til Norge er allerede innført overfor alle land. En kan ikke som utgangspunkt gå tilbake på dette. Alle land utenom Sovjetunionen har lojalt fulgt opp sin rapporteringsplikt. Med utgangspunkt i Moskva-drøftelsene vil derfor en fornyet henvendelse bli rettet til Sovjetunionen med anmodning om at den direkte rapporteringsplikten etterleves. Samtidig vil en meddele at en er villig til i henhold til kommunikéets sjette avsnitt å gjøre innkomne opplysninger tilgjengelige for Sovjetunionen og andre land som måtte ønske det. En bør avvente en reaksjon fra sovjetisk side før en eventuelt tar opp spørsmålet om alternative løsninger når det gjelder rapporteringsplikten.

Det berammede møte i den blandede norsk-sovjetiske fiskerikommisjon i juni måned og statsråd Bolles besøk i Moskva i denne forbindelse vil kunne være en mulig foranledning til på nytt å ta opp spørsmålet om rapporteringsplikten dersom utviklingen i de kommende måneder viser at sovjetisk rapporteringspraksis ikke følger de forutsatte retningslinjer.

Det følger av det foregående at det eksisterer mange usikkerhetsfaktorer, særlig i forholdet til Sovjetunionen, forbundet med denne iverksettelsen av konkrete fiskerireguleringstiltak i Svalbard-området. Etter Regjeringens mening har en imidlertid grunnlag for å tolke de konsultasjoner som har vært ført, dithen at også sovjetiske myndigheter i praksis vil kunne etterleve norske bevaringstiltak og muligens også norsk håndhevelse i området.

Håndhevelsen må i utgangsfasen være "lempelig" og selvsagt ikke-diskriminerende. En viss modningsprosess kan i det hele være nødvendig både i relasjon til vestlige fiskefartøyer og i relasjon til fiskere fra østeuropeiske land.

Særlig i relasjon til Sovjetunionen - og dermed også de øvrige østeuropeiske land - kan den generelle

(AGO) situasjonen i øst-vest-forholdet i et gitt øyeblikk være av betydning for hvilket spillerom sovjetiske fiskerimyndigheter har til å la rene fiskeriinteresser få gjennomslagskraft.

I lys av drøftelsene i de vestlige hovedsteder og også de drøftelser som har vært ført i Moskva, finner Regjeringen ikke betenkelighetene så tungtveiende at den vil unnlate å iverksette de påtenkte fiskeriregulerings-tiltak i Svalbard-sonen.

(KL) FUNG. FORMANN: Før jeg gir ordet til statsråd Bolle, vil jeg stille et spørsmål til havrettsministeren:

I annet avsnitt på side 2 i kommunikéet hvor rapporteringsplikten omtales, står det i siste punktum:

> "Opplysningene som kommer inn gjennom rapporteringen, gjøres tilgjengelige for den annen part."

Den "annen part" er vel i denne forbindelse Sovjetunionen. Nå sa imidlertid statsråden at de opplysninger som kommer inn, skal gjøres tilgjengelige for Sovjet og andre land. Er det det som er riktig, eller er det bare Sovjet som er "den annen part"?

STATSRÅD JENS EVENSEN: Det ble diskutert hvorledes vi skulle formulere den bestemmelsen, og vi ble enige om at dette kommunikéet bare skulle omhandle forholdet mellom våre to land. Den "annen part" vil her si Sovjetunionen for så vidt gjelder rapporteringsplikten i norsk område, og Norge for så vidt gjelder rapporteringsplikten i sovjetisk område.

Begge parter var enige om at forholdet til tredjeland ikke kommer inn i dette bildet. Men vi presiserte at vi følte oss stilt helt fritt til å gi opplysninger til samtlige tredjeland som var interessert i å få opplysninger om fiskeriaktiviteten i disse områdene.

STATSRÅD EIVIND BOLLE: Årsaken til at man nå vil sette i verk de nevnte reguleringsbestemmelser er at Svalbard-farvannene er det eneste fangstfelt av betydning i Nord-Atlanteren hvor man ikke har nasjonale reguleringsordninger. Alle de viktigste fiskebestandene, unntatt sei, nord for 62°N har et vandringsmønster som i stor grad omfatter Svalbard-farvannene. Av hovedbestandene i Svalbard-sonen er norsk-arktisk torsk, hyse og lodde bestander som vandrer mellom sovjetisk og norsk sone.

(KL) Et uregulert fiske ved Svalbard ville innebære en fare for et vesentlig opptrappet fiske i området og en undergraving av fangstreguleringene i Barentshavet.

Torskefangstene i området har variert ganske mye fra år til år. Gjennomsnittlig er ca. 25 pst. av torskefangstene i Barentshavet, dvs. ca. 150 000 tonn, blitt tatt ved Svalbard. Sovjet har de fleste år tatt ca. 70 pst. av torskefangstene ved Svalbard, de norske fiskere har tatt rundt 10 pst., mens EF-landene har tatt hovedtyngden av de resterende 20 pst.

Både i 1977 og i år har det norske og det sovjetiske fisket av torsk også ved Svalbard vært underlagt de totale kvotereguleringer Norge og Sovjet er blitt enige om for hele Barentshavet. Men så lenge det ikke har vært innført særlige reguleringstiltak for Svalbard-sonen, har det ikke vært mulig å holde tredjelands torskefiske i 1977 innenfor den fastsatte totalkvoten.

Fiskefeltene ved Svalbard er blant de viktigste oppvekstområdene for flere fiskebestander, særlig for torskebestanden, og det er derfor spesielt viktig å begrense fisket i dette området. Opptil 25 pst. av yngelen av arktisk torsk vokser opp i Svalbard-området. Allerede i noen år har beskatningen av småfisk i Svalbard-området ligget langt over det forsvarlige nivå. Torskefangstene ved Svalbard bør derfor reduseres ned til noe mellom 1/2 og 1/3 av det kvantum som jeg tidligere har nevnt.

Dette fisket på småfiskfeltene medfører en redusert rekruttering til bestandene. Det er derfor av avgjørende betydning å få en omlegging av beskatningen fra ungfisk til voksen fisk for å sikre økt rekruttering. Det mest hensiktsmessige virkemiddel vil her være lukking av typiske småfiskområder. Biologiske studier som har vært foretatt i farvannene rundt Svalbard, gir grunnlag for å fastsette fangstforbud når det gjelder småfiskområder.

Ved innføring av fangstforbud for de viktigste ungfiskfeltene i sonen, vil fangstmulighetene for torsk i Svalbard-sonen som helhet bli såpass begrenset at også de totale torskefangstene i området ventelig vil bli holdt innenfor et forsvarlig nivå.

De ungfiskområder som her vil bli innført, dekker de ungfiskfeltene som er av størst betydning ved Svalbard. De fredede ungfisksoner som vi vil legge ut, vil gjelde innenfor 15 nautiske mil på vestsiden av Spitsbergen nord til 77°30' og 20 nautiske mil derfra til 80°N, og videre bøye østover til 14°Ø. Videre vil det være forbud mot fiske innenfor den 20 nautiske milssonen rundt Bjørnøya. Det ville for så vidt ha vært

(KL) ønskelig at de forbudte ungfiskfelter hadde vært noe større i utstrekning. Men for å imøtekomme de merknader som har vært gjort gjeldende særlig fra EFs side, har vi forsøkt å begrense omfanget av de fredede sonene mest mulig. De soner som nå er planlagt, vil allikevel være tilfredsstillende ut fra en ressursmessig vurdering. Jeg vil her føye til at det ikke er ressursmessig dekning for å forby rekefiske innenfor ungfiskområdene, og reker vil derfor bli holdt utenfor.

Rent beskatningsmessig sett ville det ha vært fullt ut dekkende å begrense forbudet i ungfisksonene til å gjelde bare trålfiske. Men da det er grunn til å tro at innføring av rene trålfrie soner ved Svalbard ville føre til sterke protester fra utenlandsk side, idet dette ville kunne oppfattes som diskriminering til fordel for norske fiskere, vil det bli gjort gjeldende for alt fiske etter torsk, også linefiske. Det norske linefisket i disse områdene er ikke av vesentlig betydning, og et forbud vil derfor ikke skape vanskeligheter for norske fiskere.

Det vesentligste av fangstene ved Svalbard tas i selve vernesonen utenfor 4 nautiske mil, men enkelte felter finnes også innenfor det vi kaller territorialfarvannet. Av kontrollmessige grunner er det viktig at forbudet også gjøres gjeldende for territorialfarvannet når det gjelder ungfisk i lukkede områder. Derimot har man ikke ansett det nødvendig å gjøre forbudet gjeldende innenfor grunnlinjen.

Så til bestemmelsene om maskevidde og minstemål. De reguleringer av maskevidde og minstemål som er vedtatt av Kommisjonen for fisket i det nordøstlige Atlanterhav, NEAFC, gjelder for fartøyer fra NEAFC-landene også ved fangstvirksomhet i Svalbard-sonen. I denne forbindelse kan jeg opplyse at EF-landenes medlemskap i NEAFC opphørte fra januar i år, og de er derfor ikke berørt av disse bestemmelsene. Videre vil NEAFC-reguleringene ikke være gjeldende for Norge dersom vårt medlemskap i organisasjonen opphører fra 1. juli i år, noe vi ikke har tatt helt konkret standpunkt til ennå, men må komme tilbake til senere. Under enhver omstendighet vil ikke norsk håndhevelse av bestemmelsene legalt kunne gjennomføres uten at de blir fastsatt ved norske forskrifter. De bestemmelser om maskevidde og minstemål for fisk som nå vil bli fastsatt, vil omfatte vernesonen, territorialfarvannene og de indre farvann og være helt i samsvar med NEAFC-reguleringene. De vil følgelig når det gjelder selve utøvelsen av fisket ved Svalbard, ikke innebære noen endring i forhold til i dag. Men det er nødvendig å få disse fastsatt som norske reguleringsbestemmelser.

FUNG. FORMANN: Ordet er fritt.

(KL) JOHAN J. JAKOBSEN: I forbindelse med den kgl. resolusjon av 3. juni i fjor ble det poengtert at selv om en i starten forutsatte ikke-diskriminerende reguleringer overfor andre lands fiskere, forbeholdt en seg retten til diskriminering ut fra det syn at Svalbardtraktatens bestemmelser ikke gjelder utenfor Svalbards territorialfarvann.

I det kommunikéet som er omdelt, står det i fjerde avsnitt at partene - og det gjelder da selvsagt også Norge - uttalte at "det var behov for å treffe ikke-diskriminerende tiltak for vern av ungfisk ..." osv. Jeg går ut fra at det ikke skal oppfattes dithen at Norge på noen måte har forlatt det syn at en her har en prinsipiell rett til også å sette i verk diskriminerende tiltak hvis en finner det nødvendig. Jeg nevner det fordi det så vidt jeg forstod, også var blitt framholdt i de møtene som har vært holdt i de vestlige hovedsteder at en ville satse på ikke-diskriminerende tiltak for å dekke de ulike rettsoppfatninger. Jeg vil bare få bekreftet at det opprinnelige norske synet som bl.a. kom til uttrykk i utenriksministerens redegjørelse i november i fjor, fortsatt står fast, og at det også er tilkjennegitt overfor den annen part og således dekkes av det siste avsnittet i kommunikéet om at partene fastholder sine prinsipielle standpunkter.

KÅRE WILLOCH: Det var litt vanskelig å få full klarhet når det gjelder den grensebeskrivelsen som havrettsministeren gav. Jeg vil derfor gjerne få bekreftet at det er slik å forstå at det ikke vil være noen synbar forskjell mellom den norske håndheving østenfor og vestenfor sektorlinjen når det gjelder de områder som ligger innenfor 200-milsgrensen rundt Svalbard.

STATSRÅD JENS EVENSEN: Når det gjelder spørsmålet fra representanten Jakobsen, kan jeg bekrefte at henvisningen til ikke-diskriminerende tiltak på ingen måte binder oss. For det første er ikke dette noen avtale; det er bare et kommuniké. For det andre ble det presisert i alle land, inklusiv Sovjetunionen, at det vi nå tok sikte på, var å sette i verk de tre nevnte spesialtiltak. Partene fastholdt sine prinsipielle standpunkter. Vi presiserte også at den kgl. resolusjon av 3. juni 1977 var utferdiget i medhold av lov om økonomiske soner, som uttrykkelig sier at vi har fortrinnsrett i området. Sovjetrusserne reiste ingen protester mot det. Det er derfor helt på det rene hva det her siktes til, nemlig de konkrete tiltak vi nå går til.

Når det så gjelder det representanten Willoch var inne på, kan jeg bekrefte at det ikke kommer til å være noen synbar forskjell når det gjelder håndhevingen

(KL) i de områder han nevnte. Det er nettopp det vi tar sikte på. En annen sak er at det stort sett bare foregår fiske i de delene av sentralbanken som ligger innenfor området - og nokså sporadisk det også.

Vi kommer til å være til stede når det drives fiske her, og håndheve bestemmelsene på denne måte.

THOR LISTAU: Jeg har et spørsmål til statsråd Bolle. Han viste til den avtalen som er inngått mellom Sovjet og Norge når det gjelder torskekvoten, og sa så vidt jeg forstod, at denne kvoten også gjelder fiske innenfor Svalbard-sonen. Mitt spørsmål er da: Betyr det at de respektive land må ut av Svalbard-sonen når de har fylt sine kvoter, eller kan de fortsette å fiske i denne sone?

STATSRÅD EIVIND BOLLE: Det er forutsetningen at samtlige land når de har tatt sine kvoter, skal ut av området, uansett hvor de måtte være.

KÅRE WILLOCH: Jeg ser at dette kartet er stemplet "FORTROLIG". Det må vel være en misforståelse.

STATSRÅD JENS EVENSEN: Ja, det er en misforståelse.

FUNG. FORMANN: Da kan vi stryke stemplet "FORTROLIG" på dette kartet, slik at det ikke blir noen forvekslinger her, uten at det får konsekvenser for andre dokumenter som er stemplet.

Flere har ikke bedt om ordet, og dagens kart er da ferdigbehandlet.

Møtet hevet kl. 13.45.